

Isus a venit, așadar, într-o cetate din Samaria, numită Sihar, aproape de ținutul pe care Iacob l-a dat fiului său, Iosif. Acolo era fântâna lui Iacob. Atunci, obosit fiind de drum, Isus s-a așezat la fântână. Era pe la ceasul al șaselea. A venit o femeie din Samaria ca să scoată apă. Isus i-a spus: „Dă-mi să beau!” Discipolii lui plecaseră în cetate ca să cumpere de mâncare. Așadar, femeia samariteană i-a zis: „Cum, tu, care ești iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt o femeie samariteană?” De fapt, iudeii nu aveau legături cu samaritenii. Isus a răspuns și i-a zis: „Dacă ai fi cunoscut darul lui Dumnezeu și cine este acela care îți spune «Dă-mi să beau», tu ai fi cerut de la el și el ți-ar fi dat apă vie”. Femeia i-a spus: „Doamne, nici nu ai cu ce scoate apă, iar fântâna este adâncă; de unde, deci, ai apa vie? Nu cumva ești tu mai mare decât părintele nostru, Iacob, care ne-a dat fântâna și a băut din ea el, fiii lui și turmele lui?” Isus a răspuns și i-a zis: „Oricui bea din apa aceasta îi va fi sete din nou, dar pentru cel care bea apa pe care i-o voi da eu va deveni în el izvor de apă care țâșnește spre viața veșnică”. I-a zis femeia: „Doamne, dă-mi această apă ca să nu-mi mai fie sete și să nu mai vin aici să scot”. El i-a zis: „Du-te și cheamă-l pe bărbatul tău și vino aici!” Femeia a răspuns și i-a zis: „Nu am bărbat”. Isus i-a spus: „Bine ai zis «Nu am bărbat», pentru că ai avut cinci bărbați și cel pe care îl ai acum nu este bărbatul tău. În privința asta ai spus adevărul”. Femeia i-a zis: „Doamne, văd că tu ești profet. Părinții noștri s-au închinat pe muntele acesta, iar voi spuneți că la Ierusalim este locul unde trebuie să te închini”. Isus i-a spus: „Femeie, crede-mă că a venit ceasul când nu îl veți adora pe Tatăl nici pe muntele acesta, nici la Ierusalim. Voi adorați ceea ce nu cunoașteți. Noi adorăm ceea ce cunoaștem, pentru că mântuirea vine de la iudei. Însă vine ceasul – și chiar acum este – când adevărații adoratori îl vor adora pe Tatăl în spirit și adevăr, căci și Tatăl astfel de adoratori își caută. Dumnezeu este spirit și cei care îl adoră, în spirit și adevăr trebuie să-l adore”. Femeia i-a zis: „Știu că vine Mesia, care este numit Cristos. Când va veni, el ne va învăța toate”. Isus i-a zis: „Eu sunt, cel care îți vorbesc!” Tocmai atunci au ajuns discipolii lui și se mirau că vorbește cu o femeie. Dar nimeni dintre ei nu i-a zis: „Ce cauți?” sau: „De ce vorbești cu ea?” Atunci, femeia și-a lăsat urciul, a plecat în cetate și le-a spus oamenilor: „Veniți și vedeți omul care mi-a spus tot ce am făcut. Oare nu este acesta Cristos?” Ei au ieșit din cetate și au venit la el. Între timp, discipolii îl rugau: „Rabbi, mănâncă!” Dar el le-a zis: „Eu am de mâncat o mâncare pe care voi nu o cunoașteți”. Așadar, discipolii ziceau unii către alții: „Oare i-a adus ceva de mâncare?” Isus le-a zis: „Hrana mea este să fac voința celui care m-a trimis și să împlinesc lucrarea lui. Nu spuneți voi: «Mai sunt încă patru luni și vine secerișul»? Iată, eu vă spun, ridicați-vă ochii și priviți lanurile că sunt albe pentru seceriș. Deja secerătorul își primește plata și adună roadele spre viața veșnică, pentru ca semănătorul să se bucure la fel cu secerătorul. Căci în aceasta se adevărește cuvântul: «Unul este semănătorul, altul secerătorul». Eu v-am trimis să secerați ceva pentru care nu v-ați ostenit. Alții s-au ostenit, iar voi ați intrat peste munca lor”. Mulți dintre samaritenii cetății aceleia au crezut în el pentru cuvântul femeii care a mărturisit: „Mi-a spus tot ce am făcut”. Așadar, când au venit la el, samaritenii l-au rugat să rămână la ei, iar el a rămas acolo două zile și cu mult mai mulți au crezut pentru cuvântul lui. Îi spuneau femeii: „Nu mai credem pentru cuvântul tău, căci noi înșine am auzit și știm că acesta este cu adevărat Mântuitorul lumii”.

Sunt trei personaje feminine în evanghelia lui Ioan, la care Isus se adresează cu apelativul "femeie", care înseamnă "mireasă, soție" și reprezintă oarecum miresele lui Dumnezeu. Raportul dintre Dumnezeu și poporul său, prin profeți, în particular începând cu Osea, profetul Samariei, era rafigurat precum o căsătorie. Dumnezeu era mirele și poporul mireasa sa.

Așadar în această evangheliie Isus se adresează numind-o "femeie", adică "mireasă", pe mama sa în nunta din Cana; mama sa reprezintă poporul care a fost mereu fidelă lui Dumnezeu, mărturie a Noii Aleaște pe care Isus va veni să o propună, fiindcă în cea Veche "*nu era vin*", adică lipsea iubirea.

Apoi Isus, în pasajele pe care le vom vedea, se adresează cu același apelativ "**femeie**", soție, femeii adultere, mireasa adulteră, pe care mirele merge să o recucerească nu prin amenințări sau pedepse, ci cu o ofertă și mai mare de iubire. În sfârșit, în al treilea și ultimul personaj feminin la care Isus se adresează numind-o "femeie" este Maria din Magdala care reprezintă noua comunitate, mireasa lui Isus. În acest pasaj este intenția lui Dumnezeu, care este Isus, de a recupera mireasa adulteră. Iată de ce în versetul care din păcate liturghia la eliminat din această lectură (versetele 3 și 4) se citește că "*Isus lăsând Iudea, se îndreaptă din nou spre Galilea*" și scrie evanghelistul "*și trebuia să atraverseze Samaria*".

Acest "*trebuia să atraverseze Samaria*", nu se datorează unui itinerariu geografic. Normal din Iudea spre Galilea se făcea cea mai comodă și mai liniștită cale: pe valea Iordanului, pentru că, fiind dușmănie între galileieni, iudei și samariteni, trecând prin acea regiune însemna să mergi între dușmani. Și deseori își lăsau pielea. Așadar acest "*trebuia*" din partea lui Isus "*să atraverseze Samaria*", nu este datorită motivelor de itinerar, ci din motive teologice.

Este mirele care merge să recupereze mireasa adulteră. Evanghelistul ne prezintă o femeie samariteancă, anonimă. Când personajele sunt anonime înseamnă că sunt personaje reprezentative a unei realități pe care evanghelistul vrea să o prezinte. Și Isus, indiferent la conflictul dintre rase, religie sau sex, se adresează acestei femei cerându-i **„Dă-mi să beau!”**. Este un lucru pe care un bărbat iudeu nu l-ar fi făcut niciodată, să ceară unei femei, și cu atât mai mult unei samaritence, unei dușmance, care era considerată impură.

De fapt femeia samariteancă se miră și-l întreabă pe Isus: **„Cum, tu, care ești iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt o femeie samariteancă?”**, și sublinează, un om nu se adresa cu vreun cuvânt unei femei, și mai ales că aceasta era samariteancă. Samaritenii, din cauza idolatriei pe care o vom vedea, erau considerați impuri, dușmani a lui Dumnezeu și dușmani a tuturor oamenilor. Și evanghelistul, diplomatic, sublinează: **De fapt, iudeii nu aveau legături cu samaritenii**, mai bine zis se băteau de fiecare dată când se întâlneau.

Bine, Isus a cerut un semn minim de primire, de ospitalitate, pentru ca apoi să răspundă el cu darul său. Și Isus îi răspunde **„Dacă ai fi cunoscut darul lui Dumnezeu”**. Mirele merge să recucerească mireasa adulteră, nu prin amenințări, ci cu o ofertă mai mare de iubire a sa. Isus spune **„Dacă ai fi cunoscut darul lui Dumnezeu și cine este acela care îți spune «Dă-mi să beau», tu ai fi cerut de la el și el ți-ar fi dat apă vie”**, adică apă de la izvor.

Și iată că aici dialogul se dezvoltă între doi termeni diferiți care se referă la locul acestei ape, din păcate traducătorii nu prea țin seama de aceasta. În timp ce femeia vorbește despre fântână, care înseamnă un loc unde este apă, dar apa nu este vie și mai ales, are nevoie de forța omului, în acest caz de a femeii, pentru a o putea lua, a o scoate.

Fântâna este imaginea legii și apa este cea care dă viață. În timp ce femeia vorbește de fântână, adică ea nu cunoaște darul gratuit, Isus vorbește despre izvor, sursă. La izvor apa este vie, apa țâșnește, și mai presus de toate, nu necesită nici un efort din partea femeii care are sete, decât acela de a bea. De fapt Isus îi răspunde: **"Oricine bea din aceasta apă va înseta din nou"**, imagine a legii. Legea nu reușește să răspundă la dorința pe care fiecare om o are în el.

De aceea, pentru lege, omul este întotdeauna limitat, inadecvat, neglijent. Dar Isus declară: "Cine va bea din apa pe care Eu o voi da, nu va mai avea sete pentru totdeauna". Mesajul său, persoana sa, este răspunsul lui Dumnezeu la dorința de plinătate pe care fiecare persoană o poartă în interior. Și, Isus adaugă: **"Mai mult, apa pe care eu voi da Eu, va deveni în el ..."**, deci nu mai este o apă din

afara, dar o apă interioară " **... un izvor de apă care țâșnește spre viața veșnică**". Iubirea lui Dumnezeu, care prin Isus este comunicată omului, în măsura pe care omul o primește și o transmite altora, în această dinamică a unei iubiri primite și a unei iubiri comunicate, realizează, face să crească și maturizează existența sa pentru totdeauna. Aceasta face ca viața să fie indistructibilă.

Deci, nu este experiența respectării unei legi externe omului, ci experiența unei forțe interioare, pentru că **Dumnezeu nu guvernează oamenii emanând legi pe care ei trebuie să le respecte, ci comunicând lor propria Sa capacitate de iubire.**

În acest moment, ciudat, Isus cere femeii să meargă să cheme pe bărbatul ei, pe soțul ei. Răspunsul femeii este că nu are bărbat. Și Isus îi spune că a avut cinci bărbați.

Ce înseamnă acest lucru? Am văzut că femeia este anonimă; personajele anonime sunt personaje reprezentative, așadar femeia reprezintă Samaria, și ce sunt acești cinci bărbați? Această regiune a fost populată de coloniști din alte națiuni care au adus zeitățile lor. De aceea pe cei cinci munți erau cinci temple dedicate celor cinci zeități. Apoi, pe muntele Garizim, era templul dedicat lui Jahve.

Deci, adorau pe Jahve, dar împreună cu alte zeități. Și, în limba ebraică, "domn" și "soț" au același semnificat. Femeia înțelege. Înțelege că cel pe care l-a numit Domn acum este un profet, și se reface tradiției. "Părinții noștri s-au închinat pe acest munte, voi în schimb spuneți că Ierusalim este locul unde trebuie să se închinăm". A înțeles referirea lui Isus și este dispusă să se întoarcă la adevărul Dumnezeu.

Vrea doar să știe unde. Erau multe altare, în special cel mai important pe Garizim, unde adorau pe Dumnezeul lui Israel, dar era de asemenea, și cel din Ierusalim. Deci, ea este dispusă să se întoarcă la Dumnezeu, dar vrea să știe unde. Iată noutatea importantă pe care Isus o proclamă acestei femei samaritence, sfârșitul templului, sfârșitul cultului. **"Femeie crede-mă", i se adresează chemând-o "femeie", mireasă, "că a venit ceasul când nu îl veți adora pe Tatăl nici pe muntele acesta, nici la Ierusalim".**

Ea se reface părinților, **"părinții noștri"**, Isus o invită să-l primească pe Tatăl. Ea se gândea să meargă într-un loc, pentru a oferi lui Dumnezeu, acum, însă, a început epoca în care este Dumnezeu care se oferă oamenilor, Cel care cere să fie primit pentru a dilata capacitatea de iubire și să-i facă capabili de o iubire generoasă și incondiționată precum a Sa.

Iată importanța anunțului făcut de Isus: **"Însă vine ceasul – și chiar acum este – când adevărații adoratori îl vor adora pe Tatăl în spirit și adevăr".**

„Spirit și adevăr” este o expresie care indică iubirea fidelă.

Unicul cult, pe care Dumnezeu îl cere nu pleacă de la oameni spre Dumnezeu, ci da la Tatăl spre oameni. Este comunicarea iubirii sale pe care omul și-o face proprie, și singurul cult pe care Dumnezeu îl cere este prelungirea acestei iubiri.

Spirit și adevăr înseamnă o iubire adevărată. Când este iubirea adevărată? Când iubirea este fidelă. De fapt textul evanghelic ne spune: **Tatăl astfel de adoratori își caută.**

Este marea necesitate a Tatălui, de a manifesta oamenilor că Tatăl îi caută pentru a realiza planul său de iubire. Și iată o expresie stupendă a lui Isus: **"Dumnezeu este spirit"**; "Spirit" nu este ceva abstract, ci înseamnă energia vitală creatoare. **"Dumnezeu este spirit și cei care îl adoră, trebuie să-l adore în spirit și adevăr"** cu o iubire fidelă, credincioasă.

Deci, Dumnezeu este energia de iubire creatoare care cere doar să fie primită de om pentru a o prelungi, pentru a transmite iubirea sa întregii umanități. Aceasta este noutatea adusă de Isus. Este sfârșitul templului, pentru ca nu mai e nevoie de templu, este sfârșitul cultului, care era o depreciere a omului față de Dumnezeu.

Omul trebuia să renunțe la ceva pentru a-l oferi lui Dumnezeu. În noul cult este Dumnezeu cel care se oferă oamenilor pentru ca: precum El și ca El, să se ofere întregii umanități.